

7114
Затверджено
Наказом Мінкультури та Держбуду
від 13.05.04 №295/104

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА СЛУЖБА ОХОРОНИ КУЛЬТУРНОЇ
СПАДЩИНИ**

**ПАСПОРТ
ОБ'ЄКТА КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ**

**Комплекс споруджень Лівадійського палацу.
Великий палац, у якому 4-11 лютого 1945 р. проходила
Кримська (Ялтинська) конференція.**
(найменування об'єкта)

вид	тип	категорія пам'ятника
Пам'ятник архітектури, історії	Комплекс	Національного значення

1. Дата створення об'єкта:

Дата початку будівництва Великого палацу - 6 травня (23 квітня) 1910 р.,
дата завершення будівництва Великого палацу - 27 (14) вересня 1911 р.,
в 1914 р. до палацу був прибудований будинок буфетної.

2. Місцезнаходження об'єкта:

АР Крим, м. Ялта, смт Лівадія

3. Охоронний № пам'ятника:

№ 1221-Н/1

4. Дата й № рішень, відповідно до яких об'єкт узятий на державний облік і визначена категорія пам'ятника:

Рішення Кримського облвиконкому від 05.09.1969 р. №595. Постанова Ради Міністрів УРСР від 06.09.1979 р. №442. Рішення Кримського облвиконкому від 22.05.1979 р. №284. Рішення Кримського облвиконкому від 20.02.1990 р. №48. Державний реєстр національної культурної спадщини (пам'ятники історії, монументального мистецтва і археології), затверджений наказом Міністерства культури й мистецтв України від 15.06.1999 р. №393, додаток 1.

5. Наявність охоронних дошок, охоронних знаків, інших інформаційних написів, позначок:

В Італійському дворику напроти Білого залу розташована мармурова дошка з різьбленим обрамленням. Зміст напису — на російській мові: «На месте старого большого ливадійского дворца сооруженъ по повелению сей новый Большой Императорский дворецъ положенный основаніемъ въ 23^й день апреля 1910 года и освященный оконченнымъ въ 14^й день сентября 1911 года». В перекладі на українську мову: «На місці старого величного лівадійського палацу споруджено по

повелінню цей новий Великий Імператорський палац покладений підвалиною в 23^й день квітня 1910 року й освячений закінченим в 14^й день вересня 1911 року.

Ліворуч від парадного входу в палац розташована анотаційна мармурова дошка наступного змісту — на російській мові: «В этом здании с 4 по 11 февраля 1945 года проходила Крымская конференция руководителей трех союзных держав — Председателя Совета Народных Комиссаров СССР И.В.Сталина, Президента США Франклина Д.Рузвелльта и Премьер-Министра Великобритании Уинстона Черчилля», в перекладі на українську мову «У цьому будинку з 4 по 11 лютого 1945 року проходила Кримська конференція керівників трьох союзних держав - Голови Ради Народних Комісарів СРСР І.В.Сталіна, Президента США Франкліна Д. Рузвелльта та Прем'єр-Міністра Великобританії Уінстона Черчілля».

Праворуч від парадного входу в палац розташована охоронна металева дошка наступного змісту — на російській мові: «Памятник. Историко-мемориальное здание. Охраняется государством. Повреждение памятника карается законом», в перекладі на українську мову: «Пам'ятник. Історико-меморіальний будинок. Охороняється державою. Ушкодження пам'ятника карається законом».

6. Власник:

Форма власності — майно, що належить Автономній Республіці Крим — постанова Верховної Ради АР Крим від 15.03.2000 р. №982-2/2000 та Ради міністрів АР Крим від 13.07.1999 р. № 266.

Орган управління — Міністерство культури і мистецтв АР Крим.

95005, Україна, АР Крим, м. Сімферополь, пр. Кірова, 13, тел. 27-66-57, факс 27-66-57.

7. Користувач:

Лівадійський палац-музей.

98655, Україна, АР Крим, м. Ялта, смт. Лівадія.

<http://home/cris/net~hmv>

ldm@mail.ylt/crimia/com

р/р 35428001001198 EUR в АРК м. Сімферополя, МФО 824026, код ОКПО 16514971

Свідчення плат. ПДВ 00483310

Інд. податок №165149701126

8. Охоронний договір:

від _____ №_____

9. Функціональне використання:

сучасне	первісне	інші (протягом часу існування об'єкта)
Палац-музей	Палац імператора Миколи II (призначався для сімейного відпочинку)	З 1925 р. - санаторій для селян, з 1931р. - кліматичний санаторний комбінат ВЦСПС. 4 - 11 лютого 1945 р. - у будинку пройшла Кримська (Ялтинська) конференція. В 1945-1953 рр. - державна дача. В 1953-1956 рр. - санаторій бальнеологічного профілю. В 1956-1993 рр. - кардіологічний санаторій. В червні-листопаді 1993 р. - історико-художній виставочний комплекс Міністерства культури АР Крим. З 01.11.1993 р. - Лівадійський палац-музей.

10. Історичні дані про об'єкт:

Лівадійський палац побудовано на місці старого імператорського палацу академіком архітектури М.П.Красновим. Під час будівництва нового палацу був виконаний капітальний ремонт Крестовоздвиженської церкви, з'єднаної з палацом критим переходом і споруджена дренажна

система, що дренує всю площадку під будинком палацу. Офіційно здача й освячення палацу відбулися 14 вересня 1911 року.

На початку 1914 року почалося будівництво буфетної, пов'язаною з Італійським двориком з південно-західної сторони.

У новий Лівадійський палац царська родина приїжджала чотири рази - восени 1911, 1913 і навесні 1912, 1914 р.

В 1945 році в палаці пройшла Кримська (Ялтинська) конференція глав трьох великих держав: І.В.Сталіна, У.Черчілля, Ф.Д.Рузвельта.

В 1974 р. у Лівадійському палаці був відкритий виставочний зал, присвячений Кримської конференції 1945 року.

В 1993 році Лівадійський палац одержав статус державного музею.

11. Відомості про сучасний стан об'єкта:

Розташування об'єкта і його роль у навколоишнім середовищі	Палац розташовується на території Лівадійського парку. Заповідна територія Лівадійського палацово-паркового ансамблю (№8) – 60,2 га (постанова Уряду АР Крим від 16.11.1995 р. №330, додаток Т. 5.). Великий Лівадійський палац є невід'ємною частиною Лівадійського палацово-паркового комплексу.
Ландшафт	Відповідно до рішення виконкому Ялтинської міськради від 26 лютого 1997 р. Лівадійському палацу-музею надано у постійне користування земельна ділянка площею 1,0035 га.
Опис об'єкта	<p>Палац запроектований і виконаний у стилі Італійського ренесансу, зі штучного інкерманського вапняку, з усіма орнаментальними частинами, висіченими з того ж каменю. Будинок палацу має 116 окремих приміщень, один великий внутрішній двір і три малих світлових двори. Парадні офіційні кімнати палацу оброблені й мебльовані в тім же стилі. Ренесансний стиль палацу підкреслюється великим внутрішнім патіо, називаним «Італійським».</p> <p>В оформленні чотирьох фасадів помітна велика різниця, хоча загальний архітектурний стиль витриманий для кожного з них.</p> <p>З південно-західного боку Італійського дворика розташований одноповерховий обсяг буфетної. Парадна їdalня, що прикриває його з північного-заходу - теж одноповерхова, але більш висока. Основна частина будинку двоповерхова, знаходитьться з північно-східної сторони дворика. Нарешті, у південно-східній частині палацу з'являється третій поверх. Вежа на розі північно-східного й північно-західного фасадів домінує над всією будівлею, і від її як би східчасто спускаються ці композиційні обсяги, повторюючи гористий характер місцевості. Увівши в конструкцію будинку внутрішні світлові дворики (атріуми), М.П.Краснов максимально використав сонячне висвітлення для житлових кімнат.</p> <p>Складовою частиною палацу є Крестовоздвиженська церква. При збільшенні притвору церкви був виконаний новий вхід у храм, з'єднаний відкритою галереєю з аркою воріт Італійського дворика. Галерея виконана у вигляді візантійської аркади, що спочиває на мармурових колонах і ручному куванні, що завершується ажурними, воротами роботи італійських майстрів. Аркада, стіни палацу й церкви утворили невеликий затишний дворик. Інший атріум перебуває в центрі житлової частини палацу й називається «Арабський» по орнаментації багатобарвної майоліки, що покриває стіни його першого поверху, і фонтану «Марія», перенесеному при будівництві зі старого палацу.</p>

Перебудови, втрати й історичні нашарування	В 1914 р. до палацу був прибудований будинок буфетної.
Наявність творів мистецтва і їхній опис	Групи експонатів основного фонду, що перебувають на зберіганні в Лівадійському палаці-музеї (за станом на грудень 2004 року): речі, нумізматика, живопис, графіка, декоративно-прикладне мистецтво, документи, фотографії, меблі, друковані твори.
Опис території об'єкта	Територія, що належить палацу-музею, упоряджена: під'їзна дорога до палацу й пішохідні доріжки виконані з асфальтобетонним покриттям, розбиті декоративні клумби. На території, що належить палацу-музею, розташовуються малі архітектурні форми.
Наявність інженерних мереж й інженерного устаткування	У ході будівництва палацу була споруджена дренажна система, що дренує всю площину під будинком до глибини непроникного шару глини, проводилися величезні роботи щодо прокладки підземної водозбірної галереї, що перерізує всі підходи підгрунтових вод та відводить їх далеко від будівлі палацу. Будинок обладнаний мережами водопроводу й каналізації, опалення, електроосвітлення, телефонною лінією. Каміни перебувають у робочому стані. Ліфт у цей час не експлуатується.
Дата й № довідки про майнову цінність об'єкта, найменування організації, що проводила оцінку, вартість у гривнях	Балансова вартість Великого палацу разом із Крестовоздвиженським храмом і малими архітектурними формами на 01.12.2004 р. становить 8.354.289 гривень.

12. Перелік складових (для комплексу (ансамблю), що видається місця):

Комплекс споруджень Лівадійського палацу:

1. Великий палац, у якому 4-11 лютого 1945 р. проходила Кримська (Ялтинська конференція).
2. Церква Воздвиження.
3. Палац Фредерікса.
4. Світський корпус.

Паркові спорудження й малі архітектурні форми:

5. Дзвіниця.
6. Альтанка турецька.
7. Пергола кам'яна із трьома кам'яними лавами.
8. Пергола кам'яна з фонтаном.
9. Пергола кам'яна в палаці Фредерікса.
- 10-12. Перголи металеві (3 шт.).
13. Колона Махмуд-хана, виконавці Ясарі-Заде й Мустаф Іzzat, 1838-1839 pp.
14. Колодязь з химерою.
15. Фонтан-стела, арх. Монігетті, 1863.
16. Фонтан-стелла (у палацу).
- 17-21. Фонтани мармурові (5 шт.).
- 22, 23. Фонтани біля стін (2 шт.).
- 24-26. Фонтани кам'яні (3 шт.).
- 27, 28. Дивани мармурові (2 шт.).

29. Лава кам'яна напівкругла з вазою.
 30, 31. Лави кам'яні (2 шт.).
 32. Лава чавунна художнього ліття (переносна).
 33. Ваза «з орлами».
 34. Ваза «зі зміями».
 35, 36. Вази на підпірній стіні в палацу Фредеріка.
 37-56. Вази мармурові (20 шт.) на підпірній стіні тераси.
 57. Ваза кам'яна.
 58. Ваза кам'яна.
 59. Ваза «з візантійською орнаментикою».
 60, 61. Леви парадного входу Великого палацу (2 фігури).
 62. Капітель.

На балансі Лівадійського палацу-музею перебуває:

1. Великий палац, у якому 4-11 лютого 1945 р. проходила Кримська (Ялтинська конференція),
2. Паркові спорудження й малі архітектурні форми:

- колодязь із химерою,
- колона Махмуд-хана, виконавці Ясарі-Заде й Мустаф Іzzat, 1838-1839 рр.,
- леви парадного входу Великого палацу (2 фігури),
- куті ворота Італійського дворика Великого палацу,
- лави мармурові Італійського дворика Великого палацу,
- фонтан в Італійському дворику Великого палацу,
- фонтан «Марія»,
- фонтан на східному фасаді,
- фонтан «Лівадія»,
- дивани мармурові на східному фасаді,
- дзвіниця,
- ваза «з орлами».

Церква Воздвиження перебуває у власності Кримської та Сімферопольської Єпархії УПЦ.

13. Територія об'єкта:

Площа	Відповідно до рішення виконкому Ялтинської міськради від 26 лютого 1997 р. Лівадійському палацу-музею надано у постійне користування земельна ділянка площею 1,0035 га.
Опис меж території об'єкта	Палац розташовується на території Лівадійського парку. Заповідна територія Лівадійського палацово-паркового ансамблю (№8) - 60,2 га (постанова Уряду АР Крим від 16.11.1995 р. №330, додаток Т.5.). Ділянка, надана в користування Лівадійському палацу-музею відповідно до рішення Лівадійської селищної ради народних депутатів від 27 березня 1997 р. №37. Ділянка межує: з північного-заходу з територією санаторію «Лівадія», з інших сторін - з Лівадійським парком.

14. Оцінка антропологічної, археологічної, естетичної, етнографічної, наукової або художньої цінності об'єкта:

Якості об'єкта, завдяки яким він здобуває культурну цінність як пам'ятник	Палац побудований для останнього російського царя Миколи II академіком архітектури Миколою Петровичем Красновим у стилі Італійського ренесансу. В 1945 році в палаці пройшла Кримська (Ялтинська) конференція глав трьох великих держав: І.В.Сталіна, У.Черчілля, Ф.Д.Рузельта. Конференція дала поштовх для створення ООН.
---	---

15. Зони охорони пам'ятника:

Організація-розроблювач науково-проектної документації	Знаходиться на території Лівадійського парка-пам'ятника садово-паркового мистецтва загально державного значення.
Дата розробки науково-проектної документації	—
Дата й номер документа про затвердження науково-проектної документації	—
Короткий опис границь охоронної зони із вказівкою площі кожної зони	—

16. Наявність науково-проектної документації на об'єкт:

Найменування документації	Рік розробки	Автор (організація)	Місце збереження, інв. №
Ремонт будинку Лівадійського палацу-музею. 1. Робочий проект – «Лінії електропостачання кабельні мережі, силове електроустаткування». 2. Робочий проект - «Опалення й вентиляція» 3. Робочий проект - «Дефектний акт на ремонт будинку, пояснювальна записка та зведеній кошторисний розрахунок»	1999 р.	Головний територіальний науково-дослідний і проектний інститут «КримНДІпроект» Ялтинский філія ЗАТ «Кримреставрація»	Ялтинська філія ЗАТ «Кримреставрація» Інв. № 105/2
Робочий проект на ремонтно-реставраційні роботи на пам'ятнику архітектури 1910-1911 р. Великому палацу в смт. Лівадія, АР Крим 1. Книга 1. Санвузли. Випуск 1. Розділ АС. 2. Книга 1. Санвузли. Випуск 2. Розділ ОВ. 3. Том 1. Робочий проект. Книга 3. Локальні кошториси №№ 1-5. Локальні кошториси №№ 6-7 4. Робочий проект. Книга 2. Інженерні	1994 р.	Науково-творче виробниче об'єднання «Крим»	Науково-творче виробниче об'єднання «Крим». м. Сімферополь. Інв. №43.1-43.7.

мережі. Випуск 3. Розділ ОВ. 5. Книга 2. Інженерні мережі. Випуск 2. 6. Книга 2. Інженерні мережі. Випуск 1. Розділ ВК			
Ремонтно-реставраційні роботи з покрівлі Великого палацу.	1997 р.	Науково-творче виробниче об'єднання «Крим»	Науково-творче виробниче об'єднання «Крим». м. Сімферополь. Інв. №43.8.
Обмірні креслення Великого палацу	1998 р.	Науково-творче виробниче об'єднання «Крим»	Науково-творче виробниче об'єднання «Крим». м. Сімферополь. Інв. №43.9
Робочий проект протиаварійних робіт з інженерного захисту території Лівадійського палацово-паркового комплексу.			
Звіт про інженерно-геологічні вишукування. Том III. Протизсувні спорудження «Західного зсуву».	1998 р.	ОП Дослідницька експедиція «Фундаментпроект»	«Фундаментпроект» 9821-ИГ-III-2.
Том V. Реконструкція берегоукріпних споруджень 9821-ТГ-В-1. Звіт про топогеодезічні роботи.	1998 р.	ЦНТУ «Інжзахист»	ЦНТУ «Інжзахист» 9821-ТГ-В-1. Інв. №931.
Том V. Реконструкція берелоукріпних споруджень. Звіт про підводну геолого-антрологічну зйомку дна	1998 р.	ЦНТУ «Інжзахист»	ЦНТУ «Інжзахист» 9821-ТГ-В-2. Інв. № 12-12
Звіт про інженерно-геологічні умови на ділянці протизсувних споруджень Лівадійського палацу (Східна сторона).	1998 р.	ЦНТУ «Інжзахист»	ЦНТУ «Інжзахист» 9821-0-НГ
Пам'ятник архітектури Лівадійський палац у м. Ялта (смт. Лівадія). Проект реставрації.		Український спеціальний науково-реставраційний проектний інститут «Укрпроектреставрація»	том VIII шифр 438
Звіт про спелеологічні дослідження дренажної системи	29-XII-1987 р.		Київ. науково-технічний архів №4217П.
Обмірювальні й конструктивні креслення Лівадійського палацу	1975 р.	Ялтинська територіальна рада управління курортами профспілок Проектно-кошторисна група Курортзеленбуд	Інв. №9

Пам'ятник архітектури 1910-1911 р. Великий палац у смт. Лівадія Кримської області. Опалення й вентиляція.	1987 р.	Український спеціальний науково-реставраційний проектний інститут «Укрпроектреставрація», м. Київ	том V книга №1 шифр 438
Пам'ятник архітектури Великий палац. Проект електроустаткування	1998 р.	Український спеціальний науково-реставраційний проектний інститут «Укрпроектреставрація», м. Київ	том V книга №3 шифр 438
Пам'ятник архітектури XIX ст. Великий палац. Локальний кошторис на ремонтно-реставраційні роботи по приміщенням Лівадійського палацу в м. Ялта	1988 р.	Українське спеціалізоване науково- реставраційне виробниче управління «Укрпроектреставрація», м. Київ	Інв. №18 замовлення №14
Пам'ятник архітектури 1910-1911 р. Великий палац у смт. Лівадія Кримської області. Проект охоронно- пожежної сигналізації.	1989 р.	Український спеціальний науково-реставраційний проектний інститут «Укрпроектреставрація» м.Київ	Шифр №438
Пам'ятник архітектури XIX в. Ливадійський палац (охр. №1221/1) Інтер'єри 1-го поверху, фасади. Кошторис на ремонтно- реставраційні роботи.	1994 р.	Міністерство України по справах будівництва і архітектури. Корпорація «Укрреставрація» Кримське спеціальне науково-реставраційне проектно-виробниче орендне управління. м. Сімферополь	
Пам'ятник архітектури XIX в. Лівадійський палац. Реставрація інтер'єрів і фасадів палацу. Робочі креслення. Том I.	1995 р.	Міністерство України у справах будівництва і архітектури. Корпорація «Укрреставрація» Кримське спеціальне науково-реставраційне проектно-виробниче орендне управління. м. Сімферополь	
Пам'ятник архітектури Великий палац «Проект телефонізації, радіофікації й пожежного сповіщення».		Державний комітет Української РСР у справах будівництва. Українське спеціальне науково-реставраційне виробниче управління. Український спеціальний науково-реставраційний проектний інститут «Укрпроектреставрація».	
Пам'ятник архітектури XIX в. Лівадійський палац у м. Ялта. Кошторис 1/1 на	1996 р.	Українське спеціальне науково-реставраційне виробниче управління. Український спеціальний	Інв.№15-2

першочергові противаварійні ремонтно-реставраційні роботи з підтримки будинку (фасади)		науково-реставраційний проектний інститут «Укрпроектреставрація», м. Сімферополь	
Зведений кошторис на капітальний ремонт Лівадійського палацового комплексу.	1984 р.	ВЦСПС, Ялтинська територіальна рада управління курортами профспілок. РСУ Курортзеленбуд. Проектно-кошторисна група. м. Ялта	
Лівадійський палац у м. Ялта Кошторис на реставраційно-ремонтні роботи, пов'язані з підготовкою приміщень експозиції виставочного комплексу Ялтинської конференції.	1984 р.	Державний комітет Української РСР у справах будівництва. Українське спеціальне науково-реставраційне виробниче управління. Український спеціальний науково-реставраційний проектний інститут «Укрпроектреставрація». м. Київ	
Пам'ятник архітектури XIX ст. Лівадійський Палац у м. Ялта Кошторис на реставраційно-ремонтні роботи з кімнат палацу № 33, 34, 44, 47-50, 52- 54, 96-98, 100-103, 124- 127, 121, 105, 123, 106, 109, 131, 112-114, 133, 134, 139, 142.	1980 р.	Український спеціальний науково-реставраційний проектний інститут «Укрпроектреставрація», м. Київ	
Пояснювальна записка до проекту реставрації Великого Білого Залу Лівадійського палацу	1982 р.	Український спеціальний науково-реставраційний проектний інститут «Укрпроектреставрація», м. Ялта	
Лівадійський історико- художній виставочний комплекс. Виставочний комплекс ЗПВ, церква. Автоматична установка пожежно-охоронної сигналізації Робочі креслення S155- ПС.ОС. 2-AVC	1993 р.	Міністерство машинобудування, військово-промислового комплексу і конверсії. Науково-дослідний і проектно- конструкторський інститут «Спец'автоматика»	Інв. №32-05
Лівадійський палац у м. Ялта Кошторис на ремонтно- реставраційні роботи		Український спеціальний науково-реставраційний проектний інститут «Укрпроектреставрація»	
Лівадійський палац (охр. №1221/1) Інтер'єр і центральні	1990 р.	Українське спеціальне проектно-реставраційне об'єднання	

сходи північно-східної вежі палацу. Том I. Вихідні дані. Пояснювальна записка, фотофіксація.		«Укрреставрація» Кримське міжобласне спеціальне науково-виробниче, проектно-реставраційне управління. м. Сімферополь	
Лівадійский палац (охр. № 1221/1) Інтер'єр і центральні сходи північно-східної вежі. Том II. Кошторис.	вересень 1990 р.	Українське спеціальне проектно-будівельне реставраційне об'єднання «Укрреставрація» Кримське міжобласне спеціальне науково-виробниче, проектно-реставраційне управління м. Сімферополь	
Лівадійський палац (охр. №1221/1). Інтер'єри й фасади палацу. Кошторис на ремонтно-реставраційні роботи.	1995 р.	Корпорація «Укрреставрація» Кримське спеціальне науково-реставраційне проектно-виробниче орендне управління. м. Сімферополь	
Лівадійський палац (охр. №1221/1) інтер'єр залу №20. Кошторис на ремонтно-реставраційні роботи.	1995 р.	Корпорація «Укрреставрація» Кримське спеціальне науково-реставраційне проектно-виробниче орендне управління. м. Сімферополь	
Кошторис №20 на роботи з консервації й реставрації полірованих меблів з фондів Лівадійського виставочного комплексу м. Ялта.	квітень 1990 р.	Український спеціальний науково-реставраційний проектний інститут «Укрпроектреставрація». Київська міжобласна, госпрозрахункова, спеціальна науково-реставраційна виробнича ділянка по реставрації здобутків живопису. м. Київ	Інв. №41
Кошторис № 5 на роботи з реставрації двутумбового дубового стола, прикрашеного різьбленим декором з фондів Лівадійського палацу м. Ялта.	січень 1990 р.	Український спеціальний науково-реставраційний проектний інститут «Укрпроектреставрація». Київська міжобласна, госпрозрахункова, спеціальна науково-реставраційна виробнича ділянка по реставрації здобутків живопису. м. Київ	
Лівадійський палац (охр. №1221)	1990 р.	Українське спеціальне проектно-будівельне	Інв. № 27-14

Балюстрада III ярусу том II.		реставраційне об'єднання «Укрреставрація». Кримське міжобласне спеціальне науково- виробниче управління. м. Сімферополь.	
Лівадійський палац (охр. №1221/1). Фасади. Кошторис на вибіркові ремонтно-реставраційні роботи.	1995 р.	Корпорація «Укрпроектреставрація». Кримське міжобласне спеціальне науково- реставраційне проектно- виробниче орендне управління. м. Сімферополь	
Лівадійський палац. (охр. №1221/1) Лівий мезоліт східного фасаду. Відкриті галереї. Кошторис на ремонтно- реставраційні роботи.	1994 р.	Корпорація «Укрреставрація». Кримське спеціальне науково-реставраційне проектно-виробниче орендне управління. м. Сімферополь	
Лівадійський палац. Інтер'єри палацу, покриття тераси Італійського дворика. Кошторис на ремонтно- реставраційні роботи.	1995 р.	Корпорація «Укрреставрація». Кримське спеціальне науково-реставраційне проектно-виробниче орендне управління. м. Сімферополь	Інв. № 49/11
Лівадійський палац (охр. №1221/1). Північно-східна вежа. Кошторис на ремонтно- реставраційні роботи.	1993 р.	Корпорація «Укрреставрація». Кримське спеціальне науково-реставраційне проектно-виробниче орендне управління. м. Сімферополь	Інв. № 20/12
Лівадійський палац (охр. №1221/1). Інтер'єр і центральні сходи північно-східної вежі палацу. Том I. Вихідні дані, пояснювальна записка. Фотофіксація.	вересень 1990 р.	Український спеціальне проектно-будівельне реставраційне об'єднання інститут «Укрреставрація». Кримське міжобласне спеціальне науково- виробниче проектно - реставраційне управління. м. Сімферополь	
Лівадійський палац (охр. №1221/1). Диваний кошторис на ремонтно-реставраційні роботи.	1994 р.	Корпорація «Укрреставрація». Кримське спеціальне науково-реставраційне проектно-виробниче орендне управління. м. Сімферополь	
Лівадійський палац (охр. №1221/1).	1995 р.	Корпорація «Укрреставрація».	

Інтер'єри й фасади палацу.		Кримське спеціальне науково-реставраційне проектно-виробниче орендне управління. м. Сімферополь.	
Лівадійський палац (охр. №1221/1). Інтер'єри центральні сходи північно-східної вежі палацу. Том I. Вихідні дані. Пояснювальна записка, фотофіксація.	вересень 1990 р.	Українське спеціальне проектно-будівельне реставраційне об'єднання «Укрреставрація». Кримське міжобласне спеціальне науково-реставраційне проектно-виробниче орендне управління. м. Сімферополь	
Ремонтні роботи складських приміщень Лівадійського виставочного комплексу. Том II. Кошторис.		Українське спеціальне проектно-будівельно-реставраційне об'єднання «Укрреставрація». Кримське міжобласне спеціальне науково-реставраційне проектно-виробниче управління. м. Сімферополь	
Лівадійський палац. Кошторис на ремонтно - реставраційні роботи італійського дворика.	1981 р.	Український спеціальний науково-реставраційний проектний інститут «Укрпроектреставрація». м.Київ	№ 62, 63
Лівадійський палац (охр. №1221/1). Інтер'єри й центральні сходи північно-східної вежі палацу.	1990 р.	Українське спеціальне проектно-будівельне реставраційне об'єднання «Укрреставрація». Кримське міжобласне спеціальне науково-виробниче проектно-реставраційне управління.	
Лівадійський палац. Балюстрада III ярусу. Том II.	1990 р.	Українське спеціальне проектно-будівельно-реставраційне об'єднання «Укрреставрація». Кримське міжобласне спеціальне науково-виробниче проектно-реставраційне управління. м. Сімферополь	
Лівадийський палац. Пристосування колишньої котельні під касовий зал. тім I.	1991 р.	Українське спеціальне проектно-будівельно-реставраційне об'єднання «Укрреставрація». Кримське міжобласне спеціальне науково-виробниче проектно-	

		реставраційне управління. м. Сімферополь	
Лівадійський палац (охр. №1221/1). Інтер'єр і центральні сходи північно-східної вежі палацу. Том II.	1990 р.	Українське спеціальне проектно-будівельне реставраційне об'єднання «Укрреставрація». Кримське міжобласне спеціальне науково-виробничче проектно-реставраційне управління. м. Сімферополь.	№1810.
Лівадійський палац. м. Ялта. Реставраційно-ремонтні роботи. Кошторисно-фінансовий розрахунок.	1980 р.	Український спеціальний науково-реставраційний проектний інститут «Укрпроектреставрація», м. Київ	
Лівадійський палац. Висновок за результатами технологічних обстежень фасадів палацу й церкви.	06.06.1980 р.		Інв. № 55
Капітальний ремонт Лівадійського палацу. Робочий проект. Том III. Електротехнічна частина.	1978 р.	Союзний проектний інститут «Союзпроект». м. Ялта	Робота 78-45, № 16
Лівадійський палац. Робочий проект. Том I. Пояснювальна записка	1975 р.	Державний проектний інститут «Спецъавтоматика» Пятигорська філія м. Пятигорск	31983
Великий палац у Лівадії. Кошторис на благоустрій території.	1981 р.	Український спеціальний науково-реставраційний проектний інститут «Укрпроектреставрація». м. Київ	
Лівадійський палац. м. Ялта Реставраційно-ремонтні роботи, пов'язані з підготовкою виставочного комплексу «Лівадійський палац». Зведення кошторисів.	1980 р.	Український спеціальний науково-реставраційний проектний інститут «Укрпроектреставрація». м. Київ	
Лівадійський палац. Кошторис на реставраційно-ремонтні роботи з Білого залу.	1988 р.	Український спеціальний науково-реставраційний проектний інститут «Укрпроектреставрація». м. Київ	
Лівадійський палац.	1976 р.	Ялтинська територіальна	Інв. № 1а(3)

Капремонт. Переустаткування харчоблока під виставочний зал. Том I.		рада по керуванню курортами профспілок Проектно-кошторисна група Курортзеленбуд м.Ялта	
Лівадійський палац. Фасади. Італійський дворик.	1994 р.	Корпорація «Укрреставрація». Кримське спеціальне науково-реставраційне проектно-виробниче орендне управління. м. Сімферополь	
Технічний паспорт на суспільний будинок Лівадійський палац - музей	14 липня 2003 р.	Ялтинське бюро технічної інвентаризації	Ялтинське бюро технічної інвентаризації Інвентарна справа №11115

17. Дослідницькі й реставраційні роботи:

Найменування робіт	Рік проведення	Замовник	Виконавець	Підрядна організація

18. Основні джерела відомостей про об'єкт:

Археологічні матеріали	—
Іконографічні матеріали	—
Архівні матеріали	
Бібліографічні матеріали	1. Ливадийский дворец-музей. Сборник. 2000-2003. (Сб. науч. тр.). - Севастополь: изд-во «Мир» Севастопольского городского отделения Украинского фонда мира, 2003. 2. Ливадийский дворец-музей. Фотоальбом. - Киев: ООО «Энергия плюс», 2004. 3. Калинин Н., Кадиевич А., Земляниченко М. Архитектор Высочайшего Двора. - Симферополь: Бизнес-Информ, 2003. 4. Романовы и Крым. Фотоальбом. – М.: издательская фирма «Крук», 1993.

19. До паспорта додаються графічні матеріали й фотофіксація:

Найменування	Кількість	Дата виконання	Виконавець
Генеральний план ділянки БТІ	1	28.01.2005 р.	Гринцевич
Обмірювання:			
Поверхові плани БТІ	5	28.01.2005 р.	Гринцевич
Креслення фасадів (якщо буде потреба)			
Розрізи			
Фотофіксація:			
Фото загального виду	4	07.12.2004 р.	Каплан Ю. В.

Фото фрагментів	12	07.12.2004 р.	Каплан Ю. В.
Фото деталей	3	07.12.2004 р.	Каплан Ю. В.
Фото інтер'єрів	45	07.12.2004 р.	Каплан Ю. В.
Інше			

Паспорт склав:

Посада й назва організації	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання
Інженер НТВО Крим»	Інженер-конструктор, фахівець	Воробйова О.В.		15.07.2005 р.

Керівник органа охорони культурної спадщини

(ініціали, прізвище, підпись, печатка)

Роман Сретен
Р.Ю.Королевський

165

КРАТКАЯ ИСТОРИЧЕСКАЯ СПРАВКА НА ПАМЯТНИК ИСТОРИИ И КУЛЬТУРЫ И АРХИТЕКТУРЫ «КОМПЛЕКС СООРУЖЕНИЙ ЛИВАДИЙСКОГО ДВОРЦА» АР Крым, г. Ялта, пгт. Ливадия

Решение Крымского облисполкома от 05.09.1969 г. №595. Постановление Совета Министров УССР от 06.09.1979 г. №442. Решение Крымского облисполкома от 22.05.1979 г. №284. Решение Крымского облисполкома от 20.02.1990 г. №48. Государственный реестр национального культурного наследия (памятники истории, монументального искусства и археологии), утвержденный приказом Министерства культуры и искусств Украины от 15.06.1999 г. №393, приложение 1. Учетный номер 1221-Н.

Интенсивное освоение территории Ливадии относится к 50-м гг. XIX века. Сооружаются поместья дома, церковь, жилые и хозяйственные постройки. На 40 десятинах был заложен парк с ценными породами субтропических растений: вечнозелеными мирами, лаврами, кедрами, пиниями, магнолиями и крымскими соснами.

В 1860 году Ливадию приобретает царская семья Романовых, которая поручает И. А. Монигетти перестройку одного из домов под царский дворец. С 1866 г. Ливадия становится царской резиденцией.

С 1910 по 1911 гг. на месте старого дворца по проекту известного архитектора Н. П. Краснова возводится новый Большой дворец, который представляет собой двух-, трехэтажный корпус, построенный в стиле строгих архитектурных форм Итальянского Возрождения с включением композиционных элементов других стилей.

Одновременно возводится ряд сооружений, связанных с техническим обеспечением дворцового комплекса: электростанция, льдопроизводящий завод, гараж, зимний театр. Перед I мировой войной в Ливадии насчитывалось около 400 зданий, из которых около ста жилых построек.

С 1925 года в бывшей царской резиденции размещают санаторий для крестьян, а с 1931 года его реорганизуют в климатический санаторный комбинат ВЦСПС.

Во время II мировой войны комплекс понес потери. Сгорел Малый дворец, разрушен ряд санаторных корпусов, вырублено много парковых насаждений.

В связи с проведением Ялтинской конференции весной 1945 года в Большом Ливадийском дворце были проведены ремонтно-восстановительные и строительные работы охранного назначения, сведения о которых (имеющих, возможно, связь с инженерной защитой дворца) не сохранились в исторических архивах.

В послевоенное время с 1945 по 1953 гг. в Ливадийском дворце размещается госдача, с 1953 по 1956 гг. – санаторий бальнеологического профиля, с 1956 по 1993 гг. – кардиологический санаторий (с 1956 по 1974 гг. на первом этаже дворца размещалась столовая, на втором – медицинские кабинеты, библиотека, спальные комнаты). В 1974 г. на первом этаже Ливадийского дворца был открыт выставочный зал, посвященный Крымской конференции 1945 года, второй этаж занимали помещения санатория (медицинские кабинеты, библиотека,

спальные комнаты).

До середины 1993 года дворец находился на балансе санатория «Ливадия» с подчинением бывшему Укрсовпрофу.

С июня по ноябрь 1993 года во дворце размещался историко-художественный выставочный комплекс Министерства культуры АР Крым, который в соответствии с приказом этого Министерства от 01.11.1993 года №1 был реорганизован в Ливадийский дворец-музей.

В 1993 году Ливадийский дворец получил статус государственного музея.

Ливадийский дворцово-парковый комплекс в 1950-60-х гг. в целом сохранял свою естественную первоначальную самобытность, которая стала утрачиваться к середине 1990-х гг.

В связи с тем, что в Ливадийском дворце располагалась правительственные здравница, этот район не был загроможден диссонирующими зданиями периода 1960-х и 1980-х гг. и его природный ландшафт сохранил свой первоначальный вид. Это же касается и фоновой застройки окружающей территории.

Старший научный сотрудник Ливадийского Дворца-музея

О.И. Вересова

Литература

1. Ливадийский дворец-музей. Сборник. 2000-2003. (Сб. науч. тр.) –Севастополь, изд-во «Мир» Севастопольского городского отделения Украинского фонда мира, 2003.
2. Ливадийский дворец-музей. Фотоальбом: – Киев: ООО «Энергия плюс», 2004.
3. Калинин Н., Кадиевич А., Земляниченко М. Архитектор Высочайшего Двора. – Симферополь: Бизнес-Информ, 2003.
4. Романовы и Крым. Фотоальбом. – М., издательская фирма «Крук», 1993.